

RELEVANȚA ORELOR DE EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATEA ORALĂ ÎN CABINETELE STOMATOLOGICE ȘCOLARE ȘI UNIVERSITARE

Maria Stanca Muresan, Cristina Diana Kiss,

Dispensare stomatologice școlare și universitare, Cluj-Napoca

La nivel mondial, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a inițiat un proces amplu de conștientizare a sănătății orale ca o componentă esențială a sănătății publice și a calității vieții, în cadrul Programului Global pentru Sănătatea Orală .

În acest spirit, scopul principal al activității în cabinetele stomatologice școlare și universitare este educarea copiilor și tinerilor în privința deprinderilor corecte care le asigură dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a aparatului dento-maxilar și implicit a întregului organism.

Orele de educație pentru sănătate susținute de personalul medical din cabinetele noastre sunt structurate pe nivelul de înțelegere al copilului, astfel încât încă de la o vârstă fragedă (3-4 ani) informația corectă să fie introdusă treptat în sfera de cunoștere a acestora. Pe măsură ce cresc, informația devine din ce în ce mai elaborată și mai complexă și astfel, la absolvirea școlii, tinerii să aibă deprinderi sănătoase pe care să le folosească toată viața.

La preșcolari, care își însușesc mai greu informația, procesul de învățare este bazat pe demonstrații pe modele, filmulețe și jocuri care să le capteze atenția și să stimuleze dorința de aplicare a metodelor învățate. Totodată este esențial să educăm părinții , astfel încât metodele prezentate copiilor să fie perpetuate de aceștia în programul zilnic de îngrijire. Întâlnirile personalului medical cu toți părinții nu sunt întotdeauna posibile, astfel încât instruirea părinților se face prin intermediul mijloacelor publicitare (pliante, filmulețe). Cu toate acestea, eficiența intervenției depinde de frecvența întâlnirilor cu copiii și de nivelul de implicare al părinților. Datorită supranormării noastre, ritmul de vizitare al grădinițelor arundate este de doar o dată pe an. De aceea încurajăm conducerea grădinițelor să acceseze programe de profilaxie în parteneriate cu instituții guvernamentale și nonguvernamentale specializate în educația pentru sănătate.

La elevi, orele de educație sanitară sunt mai eficiente datorită capacității mai mari de înțelegere și a consultațiilor periodice efectuate în cabinetele

stomatologice școlare. Demonstrațiile practice pe modelele de studiu cu periutele de dinți manuale și electrice sunt o metodă foarte eficientă de învățare a practicilor corecte de periaj. De asemenea, se demonstrează folosirea corectă a mijloacelor adiționale de curățare , și anume: ața dentară irigatorul bucal și apa de gură. Dezbaterem importanța alimentației în prevenirea apariției afecțiunilor orale și a adoptării unui stil de viață sănătos pentru dezvoltarea armonioasă a întregului organism. În cadrul consultațiilor periodice se constată interesul elevilor pentru igiena dentară comparative de la un an la altul, putând interveni personalizat cu sfaturi și demonstrații pentru fiecare dintre ei. De asemenea, părinții devin mai conștienți de necesitățile de igienă și tratament a copiilor datorită informării pe care o primesc în urma fiecărui consult periodic. Adresabilitatea la cabinetele noastre crește foarte mult după efectuarea controalelor periodice, moment în care interacționând direct cu părinții, transmitem și acestora informațiile privind profilaxia afecțiunilor dentare, instructajul pentru igiena orală , sfaturi legate de nutriție și un stil de viață sănătos dezbătute cu elevii și personalul didactic în cadrul orelor de educație pentru sănătate. Astfel, elevii și părinții devin conștienți de importanța prevenirii îmbolnăvirilor prin realizarea profilaxiei cariei dentare și a anomaliiilor dentomaxilare , necesitatea controalelor periodice la 6 luni, adoptarea unui program de alimentație și un stil de viață sănătos.

De-a lungul anilor am observat creșterea interesului pentru menținerea sănătății orale, atât prin adresabilitatea la cabinetele stomatologice școlare, cât și prin creșterea numărului de purtători de aparate ortodontice. Dacă cu ani în urmă unii copii erau rușinați de faptul ca purtau un aparat dentar, azi tot mai mulți își doresc să aibă și ei unul. Asta demonstrează că informațiile transmise prin orele de educație sanitară pot chiar să impună o modă, în cazul nostru este moda dinților strălucitor de curați și frumos aliniați. La această vârstă, pe lângă influența părinților, apare, așadar, influența anturajului, a mediului în care trăiesc.

Informațiile corecte sunt foarte importante în acest context și aici intervine necesitatea imperioasă a intervențiilor noastre prin orele de educație sanitară. Pentru a convinge elevii de necesitatea menținerii stării de sănătate trebuie să apelăm la toate mijloacele de convingere: ore de educație, articole, filme, reclame, modă.

În cabinetele stomatologice studențești, educația sanitară se face în mare parte individualizat fiecărui pacient tratat. Programul de prevenție vizează sensibilizarea pacienților tineri privind importanța efectuării și menținerii unei igiene buco-dentare optime pentru o viață sănătoasă. Cu ajutorul pliantelor, filmulețelor și a modelelor de studiu se arată fiecărui pacient în parte tehnicile corecte de periaj dentar precum și folosirea mijloacelor adiționale de curățare: ața dentară și apa de gură. Pentru prevenirea agravării bolilor parodontale incipiente se demonstrează importanța folosirii dușurilor bucale și a apei de gură. De asemenea se insist pe relevarea plăcii microbiene, sigilarea șanțurilor și fosetelor dinților intacti, folosirea gutierei nocturne în caz de bruxism pentru protejarea integrității

smalțului și a parodonțiului marginal și apical. Una din metodele cele mai eficiente de profilaxie a afecțiunilor parodontale este detartrajul cu ultrasunete, urmat de jetul cu bicarbonat de sodiu și periaj profesional. În cazul prezenței microfisurilor de smalț, pentru prevenirea apariției leziunilor carioase se recomandă fluorizarea topică. Pentru obținerea unei ocluzii funcționale armonioase, în cazurile de anomalii dento-maxilare la adulții tineri, se recomandă tratament ortodontic însoțit de odontectomia de profilaxie a molarilor 3 maxilari și mandibulari. Prin toate aceste tratamente se previne pe termen lung apariția leziunilor carioase interproximale și a bolii parodontale.

În concluzie, educația pentru sănătate este un proces continuu, începând de la vârste fragede și continuând până la finalul vieții, proces în care rolul nostru este unul esențial. Datorita observării în timp a efectelor acțiunilor noastre prin orele de educație pentru sănătatea orală, recomandăm înființarea cabinetelelor stomatologice în cât mai multe unități de învățământ pe tot teritoriul țării.